

RS
USREPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE**Številka:** Up-617/16-10**Datum:** 27. 5. 2019

SKLEP

Senat Ustavnega sodišča je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki jo je vložil Aleš Frelih, Jesenice, ki ga zastopa Zdravko Rus, odvetnik v Radovljici, na seji 27. maja 2019

sklenil:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. III Ip 794/2016 z dne 7. 6. 2016 v zvezi s sklepom Okrajnega sodišča na Jesenicah št. VL 23613/2010 z dne 29. 12. 2015 se ne sprejme.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Sodišče prve stopnje je zavrnilo pritožnikov ugovor zoper sklep o nadaljevanju izvršbe zoper njega kot družbenika družbe, izbrisane iz sodnega registra. Presodilo je, da pritožnik ni dokazal, da ni bil aktivni družbenik izbrisane družbe v smislu šestega odstavka 442. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09, 59/09, 52/10 in 26/11 – v nadaljevanju ZFPPIPP). Pritožnikove navedbe, da na poslovanje in upravljanje izbrisane družbe dejansko ni vplival, naj ob njegovem 10 % poslovnem deležu v družbi in njegovem statusu prokurista ne bi zadoščale, saj naj ne bi zanikale same možnosti takega vpliva. Pritožnik naj bi glede na položaj, ki ga je imel v izbrisani družbi, na njeno poslovanje in upravljanje mogel in moral vplivati, pa naj po svoji volji ne bi, s čimer naj bi kot prokurist opustil skrbnost dobrega strokovnjaka (tretji odstavek 6. člena Obligacijskega zakonika, Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo in 20/18 – OZ). Sodišče druge stopnje je pritožnikovo pritožbo zavrnilo in potrdilo izpodbijani sklep. Poudarilo je, da je pritožnik podal zgolj navedbe, iz katerih izhaja njegova dejanska (prostovoljna) neaktivnost, in da ni trdil, da bi poskusil kot manjšinski družbenik in prokurist izkoristiti možnosti, ki mu jih daje Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 82/13, 55/15 in 15/17 – v nadaljevanju ZGD-1). Posledično naj bi sodišče prve stopnje pravilno zavrnilo tudi

izvedbo s pritožnikove strani predlaganih dokazov, saj naj pomanjkljive trditvene podlage izvedeni dokazi ne bi mogli sanirati.

2. Pritožnik zatrjuje kršitev 2., 14., 22. in 23. člena Ustave. Meni, da sta redni sodišči svoji odločitvi sprejeli povsem arbitrarno. Njegov glavni ugovorni razlog, da ni bil aktivni družbenik, naj bi bil potrjen v drugem postopku, tj. pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani št. XIV Pg 5228/2010. Navedenemu pritožnikovemu ugovoru naj sodišči ne bi sledili kljub temu, da naj dejansko ne bi imel vpliva na poslovanje in upravljanje družbe, da naj bi imel zgolj 10 % poslovni delež, da naj bi zgolj vodil delavnico in da naj bi poslovne odločitve sprejemali drugi prokuristi. Stališče sodišč, da je opustil skrbnost dobrega strokovnjaka, naj bi bilo arbitrarno, saj naj se to v postopku sploh ne bi ugotavljalo in naj se dokazi, ki jih je predlagal (zaslišanje drugih družbenikov, poizvedbe na PP Jesenice, kjer naj bi bil zaslišan in ki naj bi zasegla vso dokumentacijo družbe), sploh ne bi izvedli. Navedeno stališče naj bi bilo zato nevezdržno; neupoštevano naj bi bilo, da naj bi vsi prokuristi družbo zastopali samostojno in neodvisno sklepali pravne posle, družba pa naj ne bi imela organa nadzora. Pritožnik naj tudi ne bi podpisoval nobenih pogodb, naj ne bi imel možnosti vpogleda v poslovanje družbe in pošto; drugi družbeniki naj bi dvigovali denar in ga prenakazovali, s čimer pa naj pritožnik ne bi bil seznanjen. Razlaga Višjega sodišča o pritožnikovi pomanjkljivi trditveni podlagi naj bi bila, ob tem, da naj z zaseženo dokumentacijo ne bi razpolagal, neživiljenjska in naj bi pomenila kršitev njegovih ustavnih pravic.

B.

3. V konkretni zadevi sta redni sodišči obravnavali problematiko osebne odgovornosti družbenikov za dolgove družbe, izbrisane iz sodnega registra brez likvidacije, po določbah ZFPPIPP. Tovrstno osebno odgovornost družbenikov za obveznosti gospodarske družbe so urejali šesti do deseti odstavek 442. člena navedenega zakona, ki ne veljajo več.¹ Za pritožnika sama zakonska ureditev izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije in osebne odgovornosti (aktivnih) družbenikov za obveznosti te družbe po ZFPPIPP ni sporna. Njegovi očitki v ustavni pritožbi se namreč nanašajo na presojo rednih sodišč, da je imel v izbrisani družbi položaj aktivnega družbenika, ter njuno zavrnitev z njegove strani predlaganih dokazov.

4. Pritožnikovo vztrajanje pri tem, da ni bil aktivni družbenik izbrisane družbe, pomeni izpodbijanje materialnopravne pravilnosti odločitve rednih sodišč, s čimer ustavne pritožbe ni mogoče utemeljiti. Ustavno sodišče namreč v skladu s prvim odstavkom 50. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) ni pristojno presojati pravilnosti uporabe

¹ Navedene določbe so prenehale veljati z uveljavitvijo Zakona o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb (Uradni list RS, št. 87/11 – ZPUOOD), ki je bil uveljavljen šele po izbrisu družbe, v kateri je imel pritožnik poslovni delež.

materialnega oziroma procesnega prava samih po sebi. Pritožnik z navedbami o arbitrarnosti izpodbijane odločitve uveljavlja (tudi) njeno kvalificirano napačnost – kar je sicer lahko predmet ustavnosodne presoje, vendar neutemeljeno.

5. Stališče rednih sodišč, da za odgovornost družbenika izbrisane družbe zadošča, da je imel možnost vplivati na upravljanje in poslovanje družbe – dolžnika, pa te ni izkoristil, namreč ni arbitrarno, saj ima podlago v pomensko jasni zakonski določbi 2. točke sedmega odstavka 442. člena ZFPPIPP. Pritožnik je kot imetnik 10 % poslovnega deleža v izbrisani družbi imel položaj manjšinskega družbenika, kateremu ZGD-1 daje določene upravljalne pravice (zahteva za sklic skupščine, pravica do informacij in vpogleda, tožba za prenehanje družbe), poleg tega je kot prokurist imel tudi določena poslovodska upravičenja,² vendar nobene(ga) od teh ni izkoristil. Tudi v ustavni pritožbi temu ne oporeka. Odločitev rednih sodišč, da navedeno zadošča za opredelitev pritožnika kot aktivnega družbenika izbrisane družbe, je razumna.³ Ustavno sodišče je že presodilo, da stališče, po katerem se manjšinski družbenik odgovornosti za obveznosti izbrisane družbe lahko reši le, če dokaže, da na poslovanje družbe ni mogel vplivati, ne pa, če bi lahko vplival, vendar zaradi svoje nezainteresiranosti tega ni storil, ni v nasprotju s kriteriji o razlikovanju med aktivnimi in pasivnimi družbeniki, opredeljenimi v odločbi št. U-I-135/00 z dne 9. 10. 2002 (Uradni list RS, št. 93/02, in OdlUS XI, 211).⁴

6. Iz pravice do enakega varstva pravic po 22. členu Ustave načelno izhaja pravica do izvedbe predlaganih dokazov, sodišče pa ni dolžno izvesti dokazov, če po njegovi razumni oceni za odločitev niso bistveni.⁵ S predlaganimi dokazi bi pritožnik lahko dokazoval zgolj svoje navedbe o dejanski (prostovoljni) neaktivnosti v izbrisani družbi, kar za razbremenitev njegove odgovornosti za obveznosti te družbe ne bi zadoščalo. Glede na pravna stališča rednih sodišč, ki imajo, kot že obrazloženo, svoj temelj v ustavnosodni presoji instituta osebne odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisane družbe, s pritožnikove strani predlagani dokazi za odločitev sodišča niso bili pomembni in nanjo ne bi mogli vplivati. Z njihovo zavrnitvijo torej pritožnikova jamstva v dokaznem postopku, zagotovljena v okviru 22. člena Ustave, niso bila kršena.

7. Na kršitev 2. člena Ustave se v ustavni pritožbi ni mogoče (samostojno) sklicevati, saj neposredno ne ureja človekovih pravic ali temeljnih svoboščin.

8. Ker glede na navedeno niso izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 55.b člena ZUstS, senat Ustavnega sodišča ustavne pritožbe ni sprejel v obravnavo.

² Prokurist je upravičen za vsa pravna dejanja, ki spadajo v pravno sposobnost družbe, razen za odsvojitve in obremenitve nepremičnin (za kar mora biti posebej pooblaščen), in v teh mejah lahko tudi zastopa družbo pred sodišči in drugimi organi (35. člen ZGD-1).

³ Drugačna odločitev Okrožnega sodišča v Ljubljani v gospodarskem sporu št. XIV Pg 5228/2010, na katero se sklicuje pritožnik, sama po sebi na to presojo ne vpliva.

⁴ Glej odločbo Ustavnega sodišča št. Up-572/06 z dne 8. 11. 2007 (Uradni list RS, št. 107/07, in OdlUS XVI, 112, 6. točko obrazložitve).

⁵ Glej npr. sklep Ustavnega sodišča št. Up-134/03 z dne 12. 1. 2005.

C.

9. Senat Ustavnega sodišča je sprejel ta sklep na podlagi drugega odstavka 55.b člena ZUstS v sestavi: predsednik senata dr. Marijan Pavčnik ter člana dr. Dunja Jadek Pensa in dr. Rajko Knez. Sklep je sprejel soglasno.

dr. Marijan Pavčnik
Predsednik senata